

Sisäministeriö

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/27315/2023-SM-25

MIELI ry:n lausunto sisäministeriön kansallinen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn ja torjunnan toimenpideohjelmasta 2024–2027

MIELI ry kiittää mahdollisuudesta lausua ja kannattaa toimenpideohjelmaa seuraavin huomioin.

Lausuttavana oleva toimenpideohjelma ottaa hyvin huomioon ekstremismin ja radikalisoitumisen ennaltaehkäisyn laajasta näkökulmasta, mukaan lukien yksittäisten kansalaisten ja perheiden roolin, vaikka toimenpideohjelma keskittyykin ohjaamaan yhteiskunnan eri toimijoiden ennaltaehkäisevää ja torjuvaa työtä. Toimenpideohjelman laatimisessa on kuultu myös laajasti eri toimijoita, joka mahdollistaa monipuolisten näkökulmien huomioon ottamisen.

Toimenpideohjelmassa mainitaan onnistunut koulutuspolitiikka, sosiaali- ja terveystalitiikka sekä työllisyyspolitiikka osana väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisyssä. MIELI ry haluaa etenkin nostaa esiin hyvinvoinnin edistämisen, syrjäytymisen ja eriarvoistumisen ennaltaehkäisyn sekä mahdollisuuden matalan kynnyksen tukipalveluihin ennaltaehkäisevästä näkökulmasta.

Toimenpideohjelmassa huomioidaan hyvin kolmannen sektorin roolin väkivaltaisen ekstremismin ja radikalisoitumisen ennaltaehkäisyssä, mutta samaan aikaan järjestöjen rahoitusta leikataan merkittävästi eri hallinnonalojen valtioavustuksissa. Myös hyvinvointialueilla järjestöavustuksiin kohdistuu leikkauspaineita hyvinvointialueiden vaikean rahoitustilanteen vuoksi. Rahoitusleikkaukset vaikuttavat merkittävästi järjestöjen toimintaedellytyksiin ja heikentävät suoraan ihmisten saamaa tukea sekä järjestöjen mahdollisuuksia tukea henkistä kriisinkestävyttä Suomessa. Tämä järjestöjen toimintaedellytysten muutos tulisi arvioida osana kansallista kokonaisturvallisuutta.

Vaikka järjestöjä ei ole toimenpideohjelmassa nimetty ennaltaehkäisyn vastuutahoiksi, on kuitenkin syytä huomioida järjestöjen ennaltaehkäisevä rooli ja erityisesti ihmisten tavoittaminen matalan kynnyksen ja ruohonjuuritason palveluiden kautta. Järjestöt toimivat myös usein siirtymä- tai nivelvaiheissa tukena ja voivat tarjota avauksia toimenpideohjelmassakin mainittuihin kriittisen ajattelun ja medialukutaidon tukemiseen sekä lasten, nuorten ja aikuisten vuorovaikutustaitojen vahvistamiseen.

Toimenpideohjelmassa on kannatettava ehdotus kansallisen tason koordinaation lisäämisestä kolmannen sektorin rahoitukseen liittyen. Tämä voisi mahdollistaa järjestöjen pitkäjänteisemmän työn väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisyssä.

Eri toimijoiden osaamisen ja toimenpiteiden hyödyntäminen sekä yhteistyön tiivistäminen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisyssä ovat kannatettavia toimia. Myös tästä näkökulmasta järjestöjen sekä laajemmin kolmannen sektorin toimijoita on tarpeellista pitää yhteistyössä mukana.

12.6.2024

Kansallisen tason toiminnassa mainittu tutkitun tiedon lisääminen on kannatettavaa. Kansallista tutkimusta tulisi tukea mahdollistamalla laajasti teemaan liittyvien tutkimusten toteuttaminen.

Toimenpideohjelmassa on myös hyvin huomioitu psykiatrisen arvioinnin tarve ja siihen liittyvien toimijoiden vahvistaminen. Lisäksi olisi hyvä huomioida mielenterveyden tietouden ja vahvistamisen ja varhaisen psykososiaalisen tuen näkökulma matalamman kynnyksen toimijoiden tarjoamana.

Sanna Vesikansa
kriisitoimintojen johtaja
MIELI Suomen Mielenterveys